

Práce: bakalářská

Posudek: oponenta

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložila: Tereza Háčková

Název práce: Prožívání smyslu života očima seniorů

Cíl práce autorka nespecifikuje, ale z úvodu práce je zřejmé, že se chtěla dozvědět a čtenářům představit něco víc o titulním tématu, případně „zprostředkovat zkušenosti“ dotazovaných seniorů. To určitě práce obsahuje a splňuje také požadavky na bakalářskou kvalifikační práci.

K obsahovému zpracování:

Práce se skládá ze dvou částí. Jednak „teoretické“, kterou je relativně krátký a obecný, ale i tak vcelku pěkný a zpřehledňující, resp. informativní výklad o stáří, včetně možnosti jeho smyslu. Je získán z přiměřené a nenáročné, ale dobré literatury; proveden v rozsahu šestnácti stran. **Obsahově k pojetí této bakalářské práce postačuje. Především je však výklad, dle mého soudu, docela pěkně napsán; ostatně jako celá práce.**

Druhou, „metodologickou“ částí je zpracovaný „výzkum“ ke smyslu stáří, který autorka uskutečnila s pěti seniory. Provedla jej ovšem se seniory z jedné specifické skupiny – z členů či blízkých katolickému hnutí fokoláre. Obsah „metodologické“ části je zdůvodněn a označena jako „kvalitativní výzkum“ a v zásadě jej tak zřejmě lze pojmut. Má ale možná blíže k jisté „narrativní historii“, jen vlastně se systematickým upořádáním výpovědí respondentů k jednotlivým otázkám. Toto provedení ale osobně vnímám spíše jako „narraci s menší přehledností“, než snad „systematický výzkum“. Autorka ovšem neměla ambici „systematiky“ a použitý přístup předem zdůvodňuje výkladem o použité metodě. To je jistě „plus bod“ pro kvalifikační práci. Nicméně sám mám ze čtení pocit, že soubor ucelených příběhů jednotlivců (i ve sledu odpovědí na otázky) s následným systematizovaným shrnutím odpovědí by asi čtenáři daly více.

Autorka jistě udělala více kvalifikované práce, když celky rozhovorů s jednotlivci rozdělila a uspořádala „systematicky“ - v dobrém úmyslu „provést výzkum“). Ze systematicky uspořádaných výpovědí také dostala „analogické motivy ke srovnání“. Jenže od daných respondentů získala, řekl bych, jen poměrně podobné odpovědi. To, myslím, ukazuje i Závěr práce. Autorka v něm píše o možném „rozšíření výzkumu“ na seniory, kteří nevyznávají žádné náboženství a nepovažují se ani za věřící. Nevím, do jaké míry je to jedno z výsledných poznání, do jaké míry dodatečné ospravedlnění omezeného pojetí vzorku respondentů, do jaké míry je to případně jinak. V každém případě **jistým problémem práce je, že zkoumaná skupina byla příliš monolitická. To ale snad dokonce mělo být uvedeno i v názvu celé práce;** protože o smyslu života podle mnoha jiných seniorů by to nemuselo vypovídat skoro nic.

Práce otevřela některé motivy, a tak nejen na „ideově“ omezeném vzorku respondentů by se mi do budoucna jevilo vhodné provedení „výzkumu“ na principu „(zajímavá) hypotéza – výzkum – ověření či vyvrácení či diskuse hypotézy na základě výsledků“, a to, i když nejsem obecně příznivcem humanistických prací takto pojatých. Nicméně **předpokládám se autorce zkoumání problematiky smyslu života její prací odborně právě teprve otevřelo – což ostatně také pokládám za dobrý výsledek bakalářské práce.**

Přes drobné uvedené výhrady se mi práce celkově líbí, je určitě provedena pěkně, pečlivě, pozorně i kvalifikovaně, formálně je velice zdařilá, nemám výhrady. Za to vše také navrhuji výslednou známku. Výsledek práce na bakalářské práci, předpokládám, jistě zvýšil a výsledně prokázal autorčinu odbornou způsobilost a obsahem jí mnohé osvětlil. Může být přínosem i dalším čtenářům. Pro mě je to určitě vkusný, i když trochu nepřehledný „pomníček“ lidem, kteří si jej za svou práci pro lidi zřejmě zaslouží. Samotné odpovědi respondentů mi přijdou někde jako dobré podněty pro další a pozornější následná zkoumání. Zejména v otázkách úlohy víry – viz např. „Jindrovu“ odpověď, že „víra rozděluje, láska spojuje“ (str. 29), samozřejmě v pojetí Boha/boha či utrpení aj. Až bude autorka „odborně starší“, možná by také dokázala více specifikovat, v čem „práce pro lidi“ respondentů spočívala a jak a v čem nesla své různé plody, resp. smysl. Mne také určitě neuspokojuje, když je jako motiv práce pro lidi uváděna víra ve vlastní vzkříšení, resp. „život věčný“, v nějakém asi „tradičně samozřejmém“ (?) smyslu. Jako motivace pro „smysl života“ by to přinejmenším chtělo podrobnější zamýšlení. Neboť prostě jen „žít věčně“, byť třeba až „jako Ježíš“ (jak by to vlastně bylo? Podle některých badatelů /u nás např. O. Funda/ jsou výpovědi o Ježíšovi dvojího druhu, jeden odpouští, druhý hrozí...) ... není moc postačující „odpověď“. K čemu také „žít věčně“ (co to je?), dokonce případně „totéž“?

Jako výsledek bakalářského studia je předložená práce pro mne ale potěšující – zaměřením, odbornou prací s literaturou i s prováděním rozhovorů a výzkumu, a zejména dobrým zpracováním všeho a výsledným jazykově-kulturním provedením a gramatickou podobou. A v jistém smyslu dokonce i prací s formálním uspořádáním.

Navrhovaná známka: Výborně.

Datum: 31.8.2019

Podpis: